

ŠTEVA OPREMČÁKOVÁ

ŽIDOVSKÁ KRŮ

MARENČIN PT

Števa Opremcáková

ŽIDOVSKÁ KRV

MARENČIN PT

© Števa Opremcáková, 2012
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2012
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Mona Magenta, 2012
Design © Marta Blehová, 2012
Jazyková úprava Dana Brežňanová
327. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-171-3 (brož.)

ISBN 978-80-8114-225-3 (ePub)

PRESPANKA

Žofka sa sotva vliekla. Čiernu pelerínu jej dobšinský vetrisko nadúval a s rozčuchranými vlasmi vyzerala ako smutný netopier, ktorého sa štíti každý okrem čudáckych jaskyniarov, čo z prazvláštnych dôvodov zaliezajú pod zem. Zo všetkého najradšej by sa aj ona zahrabala kamsi hlboko, aby zišla ľuďom z očí. Hlavou sa jej hmýrili hrôzyplné predstavy.

– Mám pre vás dobrú správu, – povedal jej len pred malou chvíľou lekár, tváriac sa dôležito ako mesiaš. Vysoký, dopredu nahnutý švihák, ktorému na dôstojnosti pridávalo chudobné, no intelektuálne prostredie malého mesta. Šepkalo sa, že udržia-va tajný – očividne nie dosť tajný – vzťah s Vierou, slobodnou matkou voľných mravov, ktorá nikdy neoznačila otca svojho dieťaťa. Každá z ctihodných slečien by sa s ním bola rada spustila, ale on ostal voči ich vyzývavému chichotaniu vlažný. Aj to sa povrávalo, že kúpil stavebný pozemok na Riku, v severnej časti Dobšinej, kde mali rozostavané domiská niektorí z tých lepších občanov mesta a aj sám mešťanosta, ktorý povstal z dramatických, ale z gruntu demokratických volieb. Nech to bolo akoľvek, rozptyl jeho záujmov bol široký. Od bubnovania v miestnej kapele vyhrávajúcej odrhovačky na

svadbách cez poľovníctvo až po regionálnu politiku, ktorá mnohé z jeho záujmov uľahčovala.

– Akú už len dobrú správu môžete mať pre mňa vy, pán doktor? Že mi mešká menzes, lebo mám mierny zápal vaječníkov? – neubránila sa irónii Žofka zliezajúc z kozy, pričom si sukňou prстоdušne zahaľovala rozkrok, v ktorom sa lekár akurát prestal prehrabávať. Tváril sa pritom ako rezervovaný mysliteľ. Jedna ruka hlboko vo vagíne a druhá na podbrušku.

– Slečna, najkrajšie poslanie v živote ženy je byť matkou. A vy sa matkou čoskoro stanete. Ste tehotná. V apríli sa vám narodí dieťa. – Povedal to pokojne a rozhodne. Obrátil sa k nej chrbtom, automatickými pohybmi sa zbavil latexových rukavíc, stúpil na pedál smetného koša a vhodil ich k ostatným, odporne vlhkým svedkom osudových správ. Tieto však neboli proroctvom oslavy nového života.

– Ste si tým istý? – prosebne zašepkala Žofka.

– Som si tým taký istý, ako že je slnko nado mnou. Vypíšem vám tehotenský preukaz. Sestrička vám vezme trochu krvi a potom sa uvidíme každý mesiac. Vždy prvý utorok v mesiaci. Dobre? – hovoril pokojne, v jednej tónine, tak ako už tisíckrát predtým.

– V utorok máme dvojhodinovku matematiky. Ani neviem, či ma Vozárik pustí, – zvrastila Žofka čelo a ani si nevšimla, ako sa sestrička šklabí popod fúz. Lekár prešiel jej námietky mlčaním a povýšenecky si prekladal na stole všakové tlačivá. – A čo keby som si to chcela dať zobrať? – opáčila a v očiach jej zablysla ponurá iskierka nádeje.

– Nooo... ak máte v pláne uvažovať o interrupcii, musím vás poučiť o možných následkoch... – odvedtil zmeneným hlasom, ale ani potom sa na dievča nepozrel. Sestrička sa pomrvila na otáčavej stoličke s rozkývaným sedadlom a ošúchaným operadlom a nakoniec sa nezdržala.

– Pán doktor, Žofka je sirota a býva len so starou mamou. Chodí do štvrtého ročníka na gymnázium. Boh vie, že sa o dieťa nemôže postarať. Veď sama je ešte dieťa. A vôbec, stará matka ju dozaista prizabije, keď sa to dozvie, – zastarela sa všetečne. Žofka s jej dcérou chodila na základnú školu. Bolo to také vy-civené blondávané dievčisko, čo sa po meste ustavične prehánalo na bicykli, a Žofka ju prehliadala, rovnako ako všetky ostatné detváky. Napokon, tak isto ako aj oni ju. Sestrička vstala z tej rozheganej stoličky a významne si uhládzala biely plášť. Rovnako ako väčšina ľudí, čo sa v práci prezliekajú do uniformy, aj ona chodievala po meste v obnosenom oblečení, pokombinovanom z fundusu ešte z jej lepších čias, a v ambulancii sa schovávala za honor bieleho plášťa. Čo nosievala v zime pod kabátom, sa nedá ani domyslieť. Bola to malá guľatá osôbka s trvalou, akú mávajú vševediace domovníčky, a ustavičným vtahovaním brucha, čo jej vyčnievalo pred monumentálne poprsie, a s tým spojeným nadvihovaním ramien prišla o krk. Len tak sa mohlo stať, že nakučeravenú hlavu mala nastoknutú hlboko medzi kľúčnymi kosťami.

– Prizabije, – vzdychla si Žofka nahlas. Dovtedy si na starú matku ani len nespomenula. – Ona sa to nesmie nikdy dozvedieť!

– Teda tak sa veci majú. – Lekár zdvihol hlavu a konečne uprel zrak na dievča zmeravené od strachu. – Nuž, čo s tým urobíme? Vieš čo, ja ti dám tlačivo, ty popremýšľaš, vyspíš sa na to a budúci pondelok prídeš za mnou do nemocnice do Rožňavy. Dohodnuté? – Premeral si ju a z tváre sa mu na okamih vytratil neosobný odstup, ktorým sa lekári mimovoľne obrnia voči chytľavému utrpeniu chorých... a nechcene tehotných. Skúmavo sa jej zahľadel do očí, a čo tam uvidel, to ho pichlo priamo v srdci. Bolo to odzbrojujúco beznádejné a odovzdané zúfalstvo. Ak by bola Žofka čo len trochu schopná myslieť na niečo iné ako na túto Jóbovu zvesť, bola by v lekárovej tvári okrem súcitu vyčítala aj náznak opovrhnutia, ktorý by ju razom posunul v pomyselnej hierarchii obťažkaných žien o jednu ligu nižšie.

– Dobre, pán doktor. Budúci pondelok, – zopakovala po ňom a vzala tlačivo z rohu stola. Starostlivo si ho vložila do učebnice dejepisu, aby sa nepokrivalo, a školskú aktovku zatvorila cestou k dverám. Cítila, že lekár si so sestričkou vymenil významný pohľad. Vedela si ich aj živo predstaviť, ale neotočila sa. Bola si istá, že keby ich pristihla, nemohli by k nej byť už nikdy milí. „Do budúceho pondelka to musím vydržať a potom si dám urobiť výškrab. V piatok odídem do Košíc, porozprávam sa s Michalom, vypýtam si peniaze a všetko bude zase dobre. Možno sa stretnem aj so Zolom. Minulý týždeň, keď mi priniesol kyticu ruží z ich záhrady, pozeral sa na mňa tak pekne ako nikto iný. Všetko bude zase dobré,“ hovorila si cestou. Hlava jej šla prasknúť

od náporu myšlienok, čo sa jej nekontrolovateľne rojili hlavou.

Bol iba začiatok septembra, ale studený vietor dával veľmi dôrazne na známosť, že jeseň v Dobšinskej doline preberá moc nad okúňavým gemerským letom, čo sa ledva ohrialo, trochársky rozzelenalo lúky nad radom domčekov, učupených pod nimi z roka na rok odovzdanejšie, a ako sa zdalo, bez boja odstúpilo moc pochmurnej jeseni.

– Zima, čo? – ozval sa znenazdajky odkiaľsi laškovný hlas. Žofka sa strhla. Na chvíľu si myslela, že je sama na svete.

– Ach, Igor, kde si sa tu vzal? Nevidela som ťa! – zvolala potešene. – Nikdy som ťa nevidela radšej ako teraz. Zima, veru zima. – Pri pohľade na chalana s horským bicyklom, ktorý doteraz dostal všetko zadarmo, sa cítila aj ona menej ohrozená.

– Dnes som sa rehotal ako blázon. Vieš, čo povedal môj starý otec? – tíslo sa z chlapca cez neudržateľný smiech. Oprel si hlavu o volant a nevedel sa prestať chichúňať. – Že vraj v Dobšinej je zima len dva mesiace v roku, a to v júli a v auguste, keď nekúrime v peci. To dnes povedal dedko, celkom vážne, ani mu nenapadlo, že to je vtipné. No povedz, nie je to na zdochnutie? – Po tvári sa mu od smiechu liali slzy.

– Áno, na zdochnutie, – vzdychla si Žofka. Jeho naivná veselosť by sa jej inokedy zdala hlúpučká a zahriakla by ho, ale teraz nie. Igor, chlapec z dobrej rodiny, ktorý bol, ako si sám myslel, do nej bláznivo zamilovaný a ktorý ju dokázal do nepríčetnosti vytočiť európsky deformovaným budhizmom,

bol zrazu príjemným osviežením. Nadbiehal jej už dlho a Dobšičanov to pomaly prestalo dráždiť. Ba časom sa začalo šepkať, že nebudaj aj jeho rodičia prijali myšlienku zasnúbenia ich jediného syna s tou malou židovkou, čo býva u starej mamy, no Žofka veci videla celkom inak. Podvedome vycítila, že keby Igora vášnivo objala, zdupkal by ako gáfor. Nevedel o nej zhola nič a to ho priťahovalo.

– Kde si bola? – opýtal sa lapajúc po dychu.

– Len na kontrole u lekára. A ty?

– Ja som bol v Rejdovej. Až sa mi trasú lýtka. Pozri sa, ako som si ich cez prázdniny vymakal. Každý deň osemnásť kilákov. Ale aj chrbát... vieš, celé telo dostane zabrať. Doma si hneď dám proteíny. Po telesnej námahe sa ti v tele otvoria proteínové okná a budovanie svaloviny je viditeľnejšie. Aha, pozri, ako rysujem. – Zovrel päste a posunul ramená dopredu. Pochabo si užíval pozornosť dievčaťa a nevidel nič z toho, čo jej utrápená tvár zúfalo kričala do sveta. Mlčky na neho hľadela a on si jej nemotu vysvetlil po svojom. Pre Igora bolo nepredstaviteľné, že by mohla existovať bolesť či utrpenie, na ktoré meditácia nezaberá. – Super. Vyzeráš tak... zdravo, – dopriala mu trochu uznania a vykrútila ústa do smutného úsmevu.

– Teraz to bude ťažšie, vieš... škola... – pokrčil nosom a otrávene sklonil hlavu.

– Hej, teraz to bude ťažšie, – vzdychla si sklúčene Žofka. – Prepáč, musím ísť.

– Aby som nezabudol. Prídeš v sobotu do kultúráku? Bude diskotéka. Prvá po prázdninách.

– Nie, Igor, neprídem. Pôjdem do Košíc. – Mávla

rukou na pozdrav ako niekomu, na koho nie je ťažké naďabiť kdekoľvek, a preto si jeho spoločnosť niet prečo zvlášť ceniť. Napriek tomu si plne uvedomovala, že si ho vo svojom svete chce uchovať.

Do piatka zostávalo pár dní a ona sa čoraz viac ubezpečovala o správnosti svojho rozhodnutia vyplniť tlačivo, podstúpiť predoperačné vyšetrenie a čo najskôr sa zbaviť zárodku, čo jej parazituje v bruchu. Samo jej telo sa bránilo, akoby plod chcelo vyhnisať. Vracala niekoľkokrát denne až do úplného vysilenia a potom nevládne klesla na kolenná. Sliny jej stekali po brade a zachytávali sa o dlhé vlasy. Na jedlo už hľadela len ako na budúce zvratky a tak jej aj zapáchalo. Stará matka ju častovala nevraživými pohľadmi. Šomrala, že to všetko preto, lebo celé prázdniny bola kdesi v čertoch-diabloch a bohvie, čo tam pojedla. Ale hlavne preto, lebo ju nikdy nepočúva a robí si, čo chce. Dalo sa pripustiť, že má čiastočne pravdu, keby to isté netvrdila každý deň, odkedy Žofke slúži pamäť.

Najprirodzenejšie by bolo, keby stará mať vnučku po nebohej dcére milovala, a ešte pudovejšie, keby si vnučka starú mať vážila a rešpektovala, ale nikdy to tak nebolo. Žofka tajne upodozrievala starú ženu z toho, že mama si vzala život pre jej bezduchú morálku, a babka nikdy neurobila nič, čo by v dievčati vzbudilo úctu. Na druhej strane však práve vďaka tomu bola Žofka až dojímavovo nezávislá od vonkajšieho uznania. Tak sa stalo, že sa tie dve nemali rady, hoci mali len jedna druhú. Žofka sa od pondelka do piatka učila a v piatok hneď po škole ubzikla do Košíc, kde ju čakal Michal.

Keď v ten prvý septembrový piatok otvorila okno na svojom košickom byte, mohla myslieť len na jedno. Že túži len po tom, aby jej Michal dal peniaze a aby hneď odišiel. Aby mu manželka, syn a vnúčatá, ktokoľvek z nich, naložili toľko povinností, že nebude môcť zostať ani do rána, tobôž celý víkend. Sadla si k otvorenému oknu, vyložila si nohy na stôl, tak ako to robievala vždy, a zapálila si cigaretu. No vzápätí ju s odporom zahasila. Zdvihol sa jej žalúdok, ledva dobehla do kúpeľne, kľáčiac objala záchodovú misu a vracala, hoci vôbec nemala čo. Pred cestou sa bála čokoľvek prehltnúť. S odpornou horkou chuťou v ústach sa vrátila k oknu. V Košiciach bolo oveľa teplejšie ako v Dobšinej. V záhradkách na protifahlom svahu ešte prevládala zelená farba, zatiaľ čo na Gemeri sa už vyorávali zemiaky, nič iné sa tam ani neurodilo. V záhradke pred Zoliho domom sa v hriadke hrabal jeho otec, na hlave jeho večná šiltovka, a z tranzistora, bez ktorého sa ani nepohol, sa ozývali clivé maďarské melódie. Zoliho nebolo vidieť, ale Žofka ho ani nevyzerala, ba ani nemala v úmysle ukazovať sa mu na oči. Vedela, že ako učeň elektrikár máva odbornú prax aj do večera. Vyčkávala Michala. Hľadela na cestu a podchvíľou, keď začula zvuk auta, sa nadvihla na lakti, aby ho uvidela skôr, ako zazvoní pri dverách.

„Nepoviem mu to hneď. Najprv ho nechám, nech sa vyrozpráva. Má to rád. Len aby zase neprišiel napaprčený. Jeho syn ho dokáže vytočiť. Budem pokojná, vypočujem ho, postavím sa na jeho stranu a neprestanem sa usmievať. Tak to má rád. Až keď zistím, v akom je rozpoložení, až potom sa rozhod-

nem, ako mu to poviem. Nemyslím, že by chcel mať decko. Myslím, že mu na jeho rodine záleží, a to by bol koniec. Určite tušia, že má milenku, ale tehotná milenka je niečo celkom iné. Rozvod by nechcel ani on, ani jeho žena. Prachy ich držia pokope silnejšie ako iných láska. Nakoniec, ani ja sa nechcem vydávať za penzistu.“

Sedela tam a rozmýšľala, až kým sa celkom nezotmelo. Michal sa neozval. Dalo sa čakať, že sa mu podarí prísť až v noci. Občas sa to stalo. Preto keď mala zadok úplne stĺpnutý, natiahla sa na gauč a zapla televízor. Zvuk stiahla na minimum, aby začula, keď zazvoní. Bola by ho dobre počula aj tak, ale keď sa na niečo veľmi čaká, je snaha eliminovať riziká priam hysterická. Celkom vyčerpaná nakoniec zaspala a prebudila sa až nad ránom. Mala stuhnúť krk od nepoddajného vankúšika a chrbát celkom studený. Len čo sa jej však hlavou ako ničivý blesk mihla neodbytná myšlienka na cudzopasníka, čo jej zožiera vnútro, obracia žalúdok naruby a chce nenávratne zmeniť celý jej život, všetko ostatné bolo celkom bezvýznamné.

– Skúsím zísť k tuzexu. Kde inde by mohol byť. Volať mu nemôžem. Bože, prosím, daj mi vypiť aspoň kávu, – úpenlivo prosila zrkadlo v kúpeľni. Kým si však umyla zuby, dvakrát vracala. Obliekla si džínsy, biele tričko a zamatové sako. V túto sezónu sa v Košiciach nič iné nenosilo. Vyšla z domu a zhlboka sa nadýchla. Hlava sa jej zatočila, sotva podišla k lavičke pri bráne a bez sily sa na ňu zvalila. Keby bola rezko vykročila a dobehla na šestnástku, bolo by v ten deň dopadlo všetko inak.

– Hej, si to ty, Žofia? Včera som videl v tvojom okne svetlo, ale bolo už neskoro. Kedy si prišla? – ozval sa hlas akoby z diaľky. Prudko zdvihla hlavu, až zasyčala od bolesti. – Čo ti je? Vyzeráš zmorovaná.

– Ale, mám zaležaný krk. Celú šiju mám stuhnúť. – Prišlo jej vhod, že môže hovoriť o krku a nemusí hľadať iné výhovorky. Zolimu predsa nemôže povedať pravdu. Ani Zolimu, ani nikomu inému. – Myslela som na teba, ale napadlo mi, že máš odbornú prax.

– Nie, včera nie. Bol som v súbore. Nacvičujeme nový program. Choreograf mi dal sólo v čapášovom tanci. To ti je taká energia! Vieš, samé ostré cifrované pohyby a klobúčik s kohútími perami. To sa tancovalo kedysi pri verbovačkách na vojnu. Preto ten testosterón. Chystáme sa na turné do Anglicka. Ešte mi brnia lýtka od tých bočných výkopov. – Priam žiaril pýchou. Bol to rovný fešák so šibalskými fúzikmi a hrivou nepoddajných vlasov farby slamy, možno trochu svetlejšími ako slama, ale rovnako lesklými. Bol tiež synom bohatých rodičov a býval v jednom z tých parádnejších domov na briežku oproti Žofkinmu bytu, ale čo bolo podstatnejšie, nebol to žiaden intelektuál. Preto mu oči svietili hrdosťou, keď vykladal o svojom tanečnom triumfe. Pekný, bohatý a hlúpy sa jej zdal prijateľnejší variant ako pekný, chudobný a múdry. Vedela, že je do nej platonicky buchnutý, a doteraz si to hriešne užívala. Netušila, ako skoro sa jeho nenaplnená láska k nej vrchovato naplní.

– To je dobre, – ledva zo seba vytisla, ale od ďal-

šieho rozhovoru ju oslobodil autobus, ktorý sa zjavil spoza zákruty. – Prepáč, musím ísť.

– Môžem ísť s tebou, ak chceš! – navrhol z ničoho nič, celý nabudený zle pochopenou pochvalou.

– Radšej nie. Ale potom sa možno uvidíme. Ahoj.

– Naskočila do posledných dverí autobusa. Bola rada, že sedí, a ani jej nenapadlo otočiť sa a zamávať mu, zatiaľ čo on tam stál a kýval ako o život.

O zrušení tuzexu sa šepkalo už pár rokov a poloprázdne výklady naznačovali, že koniec Žofkinej svätyne džínsov a kašmírových svetříkov sa už naozaj neodvratne blíži. Na druhej strane však na Hlavnej ulici podchvíľou novopečení podnikatelia otvárali obchody a popri tureckých brakoch sa zjavil aj Benetton a tiež Mango. No taký šál zo škótskeho kašmíru, aký si túto zimu Žofka kúpila v tuzexe, taký sa nikde inde dostať nedal. Veksláci tu obsmrúdali a tak ako vždy nenápadne ponúkali bony, ale nedalo sa prehliadnuť, že ich sebaistota je dávno preč. Michal tu veksloval už dobrých pár rokov a vynášalo mu to nepomerne viac ako kantorská kariéra na univerzite. Postavil vilu pri Bukoveckom jazere, každý rok si kúpil nové auto, vždy drahšie a luxusnejšie, synovi zariadil realitnú kanceláriu, ale čo bolo dôležité pre Žofku, pravidelne jej dával toľko peňazí, že si našetrila peknú kôpku, o čom, samozrejme, nevedel a... kúpil byt na Podhradovej, kde sa stretávali. Čo jej prinášalo najväčšie potešenie, boli nákupy v tuzexe, vďaka ktorým bola v Dobšinej za módného guru. Aj profesorky sa za ňou závistlivo otáčali a to by nevymenila za nič. Pravdou však bolo, že Michal hazardoval nielen so svojou povestou

penzionovaného profesora dejín, ale aj so slobodou. Podchvíľou sa odkiaľsi zjavili policajti a veksláci sa rozprchli pomedzi nakupujúcich, tváriac sa pritom, že jediné, čo ich zaujíma, je parfum či mejkap. Na prízemí totiž bolo iba oddelenie kozmetiky a bežať hore schodmi neriskovali. Policajti by cez výklad uvideli chaotický galop vždy rovnakých ľudí a ich práca by sa tým pomerne uľahčila. Aj medzi nimi, tak ako v každej skupine ľudí, čo majú rovnaké záujmy, vládol konkurenčný boj a... závisť. Jedna z nich, Viera, postaršia židovka pôvodom z Prahy, sa na základe udania ktoréhosi z priekupníkov bonov dostala do väzenia. Naparili jej dva roky natvrdo. Žofka si ju dobre pamätala. Bola veľmi elegantná a takpovediac západným spôsobom milá. S čoraz častejšie sa šíriacimi správami o zrušení tuzexu boli títo priekupníci nákupných poukážok fiktívnej hodnoty, ktorá závisela len od toho, koľko sa ich podarilo priviezť z Prahy, viac napätí a ostražití. V Prahe sa nepochopiteľným spôsobom, ktorý bol v rozpore so všetkými ekonomickými zákonitosťami, cestou štátneho bankového systému premieňali tvrdé valuty na papieriky podobné stravným lístkom. Dali sa tam dostať po dve koruny, košickým vekslákom ich kuriéri predali po tri a tí ich ponúkali ľuďom túžiacim po tvrdých Spartách, Coca-Cole v plechovke, tenkých a voňavých žuvačkách v pestrých obaloch alebo modrých džínsach, po päť až osem korún. Takých, čo kúpili, sa našlo vždy dosť na to, aby veksláci postávali celé dni pred obchodom prinášajúcim závan západnej civilizácie, a čo bolo hlavné, nezaujímalí policajtov.

V to sobotné ráno uvidela Žofka len niekoľko z nich. Bolo ich menej ako zvyčajne. Mohlo to byť tým, že kuriér neprišiel, ale aj nedostatkom tovaru. Michala nikde. Podišla k chlapovi, ktorého občas videla zhovárať sa s ním, a potichu ho pozdravila.

– No servus, Žofka. Čo ty tu? – odpovedal na jej pozdrav. Tváril sa rozpačito, ale nie odmietavo.

– Hľadám Miška. Včera sa neukázal, ani len neza-
volal. Neviete, čo je s ním? – Jednou rukou si držala
žalúdok, aby sa jej netisol do pažeráka, a druhou
mu potriasla pravicu, čo jej natŕčal.

– Ani nemohol, Žofka. Mišo to má už za sebou,
– vyhlásil a neprestal jej zvierat ruku.

– Miško to má za sebou? Čo má za sebou?
– zmätene drmolila a opätovala jeho stisk, akoby
chcela urýchliť jeho jasnú odpoveď.

– Poď sem nabok, dievča. – Odtiahol ju za roh
dvora, kde stálo niekoľko nablýskaných limu-
zín s veľkými cenovkami na predných oknách.
Nadýchol sa, ale ruku jej stále zvieral, akoby ju tým
chcel udržať v pokoji. – Mišo je ta tam, maličká. Vo
štvrtok mi to povedal kamarát z Palkovičovej. Tam
kdesi býval aj Mišo. Nevedel presne, čo sa stalo, len
tolko mi povedal, že ho dopíchali loveckým nožom.
A že to spravil sedemnásťročný chlapec, syn aké-
hosi policajta, – vyrukoval s tým tak nezúčastne-
ne a drsne, že Žofka si vymanila dlaň zo zovretia
a čupla si. Oprela sa o múr a vypleštenými očami
hľadela na koleso auta. Nevedno prečo, začala počí-
tať skrutky na disku. Stredový kryt sa jej pred očami
zrazu rozťahol do elipsy a ona sa zošuchla na za-
dok. Nevedela, ako dlho tam sedela. Zvuky vnímala,

akoby prichádzali z veľkej diaľky, kam sa už nechce nikdy vrátiť. Muž ňou triasol a potľapkával ju po líci až dovedy, kým sa to hlúpe koleso znova nezaokrúhlilo. Napadlo jej, že je celkom iné ako predtým. Aj ten chlap, čo sa nad ňou skláňal a nástojčivo ňou lomcoval, bol iný.

– Je ti lepšie? Počuješ ma? Pozri na mňa, – opakoval donekonečna.

– Áno, počujem, – vydýchla nahlas, aby sa zbavila jeho dotieravého mykania. Žalúdok mala na jazyku.

– Uspokoj sa, moja. On ťa mal rád. Ako sa len vždy tešil na piatok. Každú chvíľu pozeral na hodinky. Nevedel sa ťa dočkať. Neviem, či mal niekoho na svete radšej ako teba, a to už je čo povedať. Poznal som ho roky rokúce. No pod'. Potrebuješ sa napiť. Vezmem ťa do Slovanu. Bude dobre. Uvidíš. Všetko bude dobre.

– Nebude, ujo, nebude. – Opatrne vstala a chytila si krk. Ešte stále ju trochu bolel, ale ona sa tomu len horko usmiala.

– Bolí ťa krk? Ublížila si si? – opýtal sa ustrácha-ne.

– Hej, bolí. V noci som si ho zaležala, – povedala a vybuchla v plač. Bolo to tak dávno. Všetko už bolo inak. Muž sa pomaly upokojil, prestal ňou lomcovať a poobzeral sa okolo seba. Až teraz mu došlo, že dievča, ktoré celkom bez seba ležalo pri múre, a on, čo ju plieskal po tvári a kričal ako na lesy, upúťali na seba pozornosť hlúčika ľudí. Ponaprával si sako, zastrčil si košeľu do nohavíc a s výrazom naštrbenej vážnosti sa pridal k nim. Neobratne, s vypnutým hrudníkom im vysvetľoval, čo sa prihodilo, rozkla-

dal rukami a o Žofku sa prestal zaujímať rovnako ako všetci ostatní. Nikým nepozorovaná odišla a po pamäti sa vrátila domov. Jej zmysly boli natoľko ochromené a telo od ustavičného vracania vysilené, že sa nestrhla ani na prihlučný smiech dievčat, čo sedeli v autobuse priamo za ňou a zúfalo chceli upútať pozornosť chalanov sediacich vpredu. Ich smiech znel ako štekot besného ratlíka. Ani sa nepohla. Vydala sa napospas všetkému, čo sa malo diať. Z letargie ju prebral Zoliho hlas. Celkom zabudla, že existuje.

– Žofi, akosi skoro si spáť. Vidiš, mohol som ísť s tebou. Ideš domov? – táral celý rozjarený. Napadlo jej, že celý ten čas stál pred domom a krepčil hlúpe čapáše.

– Áno, bola to len chvíľka. Idem domov, – vytlačila zo seba. Zrazu jej však spoločnosť chlapca, čo stelesňoval život a radosť, nebola na ťarchu. Zachcelo sa jej byť s niekým, ako je on. Hlúpučký, rozmazaný výrastok, ktorému sa nestávajú zlé veci. – Príď poobede, ak chceš, – navrhla a on sa usmial od ucha k uchu. Myslela si, že ona sama pozvanie vzápätí oľutuje, ale nie. Len jej blyslo hlavou, že má prázdnu chladničku.

– Prídem rád, a o ktorej asi? – spýtal sa nadšene.

– To je jedno. Nepôjdem nikam. Len... nemám ti čo ponúknuť. Pitia je tam dosť, ale na jedenie nemám nič.

– S tým sa netráp. Moja mama je kuchárka v Rokoku. Prinesiem niečo. Hej... máš rada plnenú kapustu?

– Neviem, nepoznám plnenú kapustu. Čím sa

kapusta plní? Prines, uvidím, – odvetila a pomyslela si: „Rodina s remeslom v rukách, ako asi prišli k takému domisku.“ Na okamih precitla z beznádeje a nechala sa ovanúť sviežosťou obyčajných vecí. Ani po tom, čo sa vrátila do bytu, nedovolila bolesti, aby zvíťazila nad neodolateľnou predstavou dobrého jedla. Ale to len tehotenská pahlnosť na chvíľu prehlušila všetky iné, menej pribojné inštinkty. Dokonca našla sily, aby upratala, a potom sa dlho sprchovala. Tieto očistovacie činnosti v nej odjakživa vyvolávali pocit nového začiatku či aspoň nádeje naň. Keď neskoro popoludní zazvonil zvonček pri dverách, mohla už myslieť len na plnenú kapustu.

– Ahoj, Žofka, z okna som videl, ako upratuješ, preto som neprišiel skôr. – Usmieval sa ako niekto, kto sa tejto chvíle nemohol dočkať. Ale to si nevšíkala. Pohľad netrpezlivo hodila na tašku a trochu sklamane sa mu obrátila chrbtom. Zdala sa jej trochu malá. Pomalým knísavým krokom vošla dnu napred. V Zoliho blízkosti sa cítila ako dospievajúce dievča, čo sa chichoce na chlapčenských vtipoch a klopí zrak pod žiadostivými pohľadmi. Tak, ako by sa mala podľa každej príručky pre pubertiakov nepochybne cítiť. Žofka by sa bola rada odovzdala tejto hre, ktorou sa nič neriskovalo, keby celé jej vnútro nekládlo taký dôrazný odpor. Práve jej ustavičná netrpezlivosť jej bránila v tom, aby sa ku komunikovke priblížila viac, ako sa jej zdalo nevyhnutné. Pud sebazáchovy jej našepkával, aby preskočila fázu citového zblíženia. A ak predsa vytušila náznak sklamanania, obrátila sa inam. Nikdy neriskovala citovú ujmu a... stratu času. Bála sa, že inde jej uniká

čosi podstatné. Tak ako jej intuícia našepkávala, aj teraz šla podvedome osudu oproti. Zo Zoliho priam žiarila životná sila a jeho duchovná prázdnota nechávala jej city na pokoji.

– Mohol si prísť, ak si chcel, – usmiala sa cez plece. Zašla do kuchyne a on za ňou. Ohriala dva závitky kapustného listu naplnené bohviečím, odrezala pár krajcov chleba zo štvrtky, ktorú priniesol, a pokojne prestrela na stôl. – Aký mäkký, – dodala.

– Hej, mäkký. Mama nosí chlieb z Maďarska. Chodí dvakrát týždenne predávať na blšák do Miškovca. Nosí tam naše Disko keksy, ženské vložky a ktovie, čo ešte. Za to potom kupuje chlieb a čabajku. Alebo aj botasky. Tam dostať Nike, aj farebné, nielen biele, – Zoli hovoril, čo mu slina na jazyk priniesla. Sadol si oproti miestu, na ktorom zvyčajne cez okno vídaval Žofku. Oprel sa a nazrel von. Pri pohľade na svojho otca, ktorý sa zaujato tmolil po záhrade, sa potmehúdsky uškrnul. Žofka sa blahosklonne pousmiala pri pomyslení, že Zoli má nebudaj pocit previnenia.

– A ty s ňou nechodíš? – opýtala sa, aby ho vrátila späť.

– No určite. Ja by som tam nešiel vystávať a ponúkať Maďarom vložky. Čo si? – ohradil sa pohrdavo.

– Tomu rozumiem, – zatvárila sa premúdrelo, ale v skutočnosti nerozumela a ani sa nesnažila. Chcela mu len pridržať stranu, aby nenaštrbila jeho sebaistotu. To, ako hovoril a ako jedol, dávali záruku, že jej hlavu nezamotá. Na vidličku si nakládol za kopec čudnej výplne zo zhnednutej a nechutne mľan-

dravej kapusty a nakláňajúc hlavu nízko nad tanier si ju celú vkladal do široko otvorených úst. Musela však priznať, že aj jej chutí. Jedla pomaly, aby Zoliho nebodaj neogrcala. – Je to výborné, – povedala s uznaním a Zoli sa s plnými ústami vďačne usmial.

Keď potom umývala riad, schytil utierku a roztržito ho začal utierať. Podchvíľou sa jej dotkol ramena a ona sa musela vlúdne pousmiať. Jeho rozpaky boli osviežujúce a pupáky, čo mu zblízka zbadala na čele, neopotrebovane vitálne.

– Čo piješ? – opýtala sa nakoniec.

– Borovičku, – odvetil priamo.

– Tak to nemám. Vodku? – Nemohla sa prestať usmievať. Hoci jej spomienka na Michala, starca, ktorý bol jej najbližším priateľom, múdрым, sofistikovaným a milujúcim, zabrala v srdci všetok priestor, ktorý je vymedzený pre úctu a oddanosť. Kým žil, verila, že ich puto spočíva v tom, že sú obaja židia. Teraz, keď bol navždy preč, začnelo sa jej po jeho očiach, v ktorých sa videla taká, akou v skutočnosti bola. Vedľa Zoliho si mieru svojej straty uvedomila v plnej sile. Prečo však stála o spoločnosť chalana so smiešnymi fúzikmi a hlúpym maďarským prízvukom, to nevedela a ani nehľadala dôvody. Možno bolo oslobodzujúce užívať si blízkosť človeka, ktorý nevedel zhola nič o tom, že je tehotná, že zomrel otec jej dieťaťa a že čoskoro zomrie aj ich dieťa. A možno si len príroda chcela vybrať svoju daň.

– No vidíš. Mohol som priniesť. Mama nosí z veľkoskladu. Tam je oveľa lacnejšia. A musím ti priniesť aj poháre. Vieš, koľko máme? Mama nanosila celé

kartóny. A ty čo piješ? – všetečne nazeral do baru a krčil veľkým orlím nosom. Nie však anticky orlím, skôr dravo orlím.

– Ja si dám len za pohárik írskej whisky, – odvetila, bez akéhokoľvek určitého úmyslu pustila Michalovo obľúbené cédečko od Elánu a z rovnako nepochopiteľných dôvodov si sadla vedľa Zoliho na gauč. Rozvalil sa do prostriedku a ramená rozťahol na epedy, akoby čakal, že Žofka si sadne oproti do kresla.

– Whisky, ty si ako môj švagor Miky, Babiin muž. Priženil sa do nášho domu z jednoizbového bytu, má holú riť a afektuje ako kokot v studenej vode. Jeho matka je biletárka v nočnom bare, otec prepitý muzikant a hrajú sa bohvie na čo. Toto tak nemám rád. Okolo domu nosí biele tepláky, a keď mama umýva schody, prekročí vedro. Ja ti poviem, neviem sa dočkať, kedy pôjdem na vojnu. Inak by som sa neovládol a povedal by som mu svoje, – čertil sa a vôbec si nevšimol, že Žofka sedí na kraji gauča a hľadá mu do tváre. Uprel zrak na skrinku a oddával sa svojmu rozhorčeniu.

– Na zdravie, – ťukla pohárom o jeho a on precitol.

– Joj, prepáč, ale keď si spomeniem na toho grófa, ide ma poraziť. – Vyvrátil pohár do seba a poobzeral sa, akoby chcel zistiť, čo ďalej.

– To chápem. Máš rád svoju sestru, – opáčila obozretne. Jeho popudlivosť by mohla narušiť jej len ťažko uchovávaný, krehký pokoj.

– Nejde o to. Ale hej, mám len jednu sestru a dvoch bratov, sme štyria a otec derie ako mula. Už

to nie je ako predtým, keď bol predsedom celozávodného výboru komunistickej strany. Teraz ho dali naspäť do dielne, – pajedil sa, akoby hľadal u Žofky podporu.

– On bol v strane? To asi teraz nemá jednoduché.
– Žofka z duše nenávidela potrimiskárskych komunistov, čo hľadali prospech za šíkom takých, ako boli sami, ale zároveň vedela, že neexistuje dedičný hriech. Kto iný ako ona mohol vidieť jasne, že deti sa musia oslobodiť od všetkého, čo rodičia zorali.

– Tak to máš pravdu. Kde sú tie časy, keď sa u nás za papalášmi nezavreli dvere. Otec len naznačil a už riaditeľ poslal fúru s pieskom. Vieš, asi som ti nepovedal, že otec od učňovky robí v Pozemných stavbách. Aj v Rusku bol. A tam sa nedostal len tak hocikto. A teraz? Podnik sa rozkradol a pevnej ruky niet. Skurvení židia.

Žofke napadlo, že to má celé trochu pomotané, ale dnes nemala v úmysle robiť osvetovú prácu.

– Chceš byť ako on? Preto sa učíš za elektrikára?
– usmiala sa doširoka.

– Pre poctivých robotníkov slnko už nesvieti. Vyučím sa, lebo otec hovorí, že každý by mal mať v ruke nejaké remeslo, ale radšej by som sa venoval tancu. Taký choreograf, to by ma bavilo, – vyhlásil a Žofka uvidela iskričku vzbury v jeho očiach. Tiež jej napadlo, že by mal študovať tanec alebo hocičo iné, len nie elektrinu, ale už sa jej nechcelo vráť v jeho dileme. Mnohí jej spolužiaci oduševnene hovorili o túžbe zapísať sa na medicínu či právo, ale jej bolo jasné, že si takto len onanujú svoje chabé ego. Spoločnosť pripisuje niektorým povolaniam výni-

močný honor a človek potom kvôli tomu podceňuje svoje skutočné záujmy a predpoklady. Zolimu sa dozaista viac pozdávala predstava krepčenia ako hrdlačiny v prievane výrobnej haly. Ale komu nie.

– To ti verím, Zoli. Ty ešte aj vyzeráš ako tanečník. Nohy kladieš ako baleták. Ostávajú za tebou stopy ako... rybia kosť. To som si všimla. – Smiala sa prihlasno, aby zbavila priestor mentálneho smogu. Zolimu sa jej slová očividne páčili.

– Ja viem, že ty mi rozumieš. Cítim sa s tebou taký silný alebo čo. Vždy sa veľmi teším na piatok. Už aby si zmaturovala a prišla na právo do Košíc. Rád sa s tebou zhováram. – Konečne sa jej pozrel do tváre.

– Aj ja sa teším. – Vrátila mu láskyplný pohľad a doliala pohár s vodkou. Hlavou jej preletela myšlienka na plod, čo jej ohlodáva útroby, ale vzápätí ju zahnila preč. „V pondelok sa to vyrieši. Dovtedy na to nebudem myslieť,“ pomyslela si a spokojne sa oprela vedľa chalana, pre ktorého bola nepopísaným listom papiera.

– Vždy si sa mi páčila. Si celkom iná, – hovoril, hľadiac jej do očí. Lovil slová, ale nenašiel žiadne, ktoré by vysvetlili, ako iná mu pripadá.

– Aj ty sa mi páčiš. – Ktokoľvek, kto by nebol zahľadený do seba, by v jej hlase rozoznal plytkú bezobsažnosť.

– Môžem ťa pobožkať? – opýtal sa detsky. Nebola prekvapená, len sa jej chcelo smiať nad jeho bezprostrednosťou. Nahla sa a letmo mu cmukla na líce. Podvedome privrel oči, jednou rukou položil pohár na stôl a druhú jej ovinul okolo ramien.

Zošpúlil pery, tvrdé fúziky sa mu naježili a naklonil hlavu nabok. Pery sa im stretli v suchom bozku a jediné, na čo mohla myslieť, bolo, že Zoli má priveľký nos. Tlačil ju na lícnej kosti a vôbec si to nevedomoval. S inakším nosom sa totiž nebozkával. Vnímal len svoje telo. Inak by ju nebol ramenom tak silno tisol k sebe. Potom jej bezmyšlienkovito vzal prsník do dlane.

– Tie tvoje cicky. Vždy som z nich šalel. Bazmek, aké pevné. – Rozhodla sa, že si túto chvíľu užije. Ako pilulku proti bolesti. Nemal pekné zuby, dlhé, tenké, vpredu sa prekrývali, a keď sa usmial, bolo mu vidieť začernetú štvorku vpravo hore, no aj tak bol jeho dych svieži. Vo chvíli, keď sa jazykom dobýjal do jej úst, sa dokonca zdalo, že jeho prostomyseľnosť je mužná, priam vzrušujúca. Neprešpekulovane samčia.

– Áno... áno... – šepkala a jej myseľ sa rozplynula v telesných tekutinách. Cítila jeho ruky a s úľavou ich prestala kontrolovať. Nepomohla mu pohybom tela, zostala vágna, tak ako sa to robí s mužmi, na ktorých nezáleží, ale o to rýchlejšie a bez zábran prichádzala slasť. Po pamäti odhodila epedy na zem a uvoľnila celú plochu gauča. Hlboko vzdychla s pocitom absolútnej beztiaže, aký prichádza po vyčerávajúcej námahe. Nelomcovala ňou vášeň, naplno sa oddala darovanej nezáväznej slasti.

– Si krásna... krásna... – šepkal dýchavične a nadvihol sa, aby si vyslobodil obrovský penis z bielych nudných spodkov. Bol taký tvrdý, že sa mu rozkmital. Nedočkavo ho zasunul do nej a zaklonil hlavu. Všetko, čo urobil, bolo predvídateľné,

až na ten penis. Cítila ho až pri pupku. Zabolelo to tak živočišne, ba až oplzlo, presne tak, ako sa v tej chvíli chcela cítiť. Vulgárne a surovo. Hocijako, len nie nežne a láskyplne. Čo najjednoduchšie. Nadhadzoval sa, plieskal o ňu a jednou rukou jej hnetol prsník. Každý jeho pohyb prijímala so zaťatými zubami. Chvíľu znášala pleskot v rozkroku trochu strnulo, lebo sa bála, že sa jej vnútornosti natisnú do hrdla a bude grcať, s hlbokými nádychmi sa však utíšil nielen žalúdok, ale aj myseľ a podarilo sa jej naplno oddať sa stupňujúcej sa rozkoši. Ústa sa jej zrazu roztiahli do krčovitého, takmer cynického úsmevu.

„Bolo by hlúpe predstierať orgazmus,“ pomyslela si. „Nezáväzný sex predsa nezaväzuje k ničomu. Ibaže by som chcela, aby sa zmenil na záväzný, a to rozhodne nechcem.“ Odovzdane zaklonila hlavu a prestala klásť odpor mravčeniu, čo sa jej od panvy príjemne šírilo po chrbte až k temenu hlavy. S oslobodzujúcim výdychom sa z jej hrdla dral ryk, akoby mal byť posledný. Nežiadalo sa jej ani pohnúť. Odovzdala sa pomaly ustupujúcemu opojeniu a s pevne zatvorenými očami pozorovala bláznivý krvavý kaleidoskop, ktorý sa dramaticky a nekontrolovateľne zmenil na pokojnú tmu. Oveľa skôr, ako sa dalo čakať podľa jeho odhodlania, sa zrazu prilepil na jej mokrý rozkrok a zavyl. Potom ešte raz pritisol a zajačal o čosi vyšším zvukom. Prevalil sa na bok a rukou si chytil ešte stále tvrdý penis.

– To ale bolo, čo? Idem si ho opláchnuť.
– Cmukol jej na líce povinný bozk a rozkročmo odišiel. Tielko, o ktoré sa doteraz nikto nestaral, sa

mu okolo zadku vlnilo do zvona. Žofke napadlo, že mu ho určite mama priniesla z Maďarska... lacno. Akokoľvek sa snažila odľahčiť túto chvíľu, nepodarilo sa jej uprieť Zolimu uznanie za odzbrojujúcu rozkoš a búrlivý orgazmus, aký sa jej doteraz nepodarilo dosiahnuť ani prúdom vody zo sprchovej hlavice namiereným na klitoris. Zoliho zásluhy však nepreceňovala. Nemilovala ho, preto sa nenechala uniesť zveličovaním, neoddychovala so sladkým úsmevom a mdlým pohľadom, neovoniavala deku, ktorá bola ešte vlhká, a ani ju nepichla pri srdci tieseň, aká spravidla sprevádza doznievanie slasti po milovaní. Láska ju mala stretnúť až oveľa neskôr. Magická a bolestná, aká už len láska môže byť. Zoli sa vrátil s tým istým spokojným samčím výrazom, pozbieral si nádoby od kapusty, natiahol si nohavice, pričom v podrepe vystrčil zadok, aby sa jeho mužná pýcha utriasla do správnej polohy, a bez dlhých rečí odišiel.

Až do nedeľného večera sa tmolila po byte a snažila sa usporiadať si myšlienky. Podchvíľou nazrela z okna, či neuvidí Zoliho, ale nebolo ho. Odvtedy, čo od nej odišiel, zmizol ako gáfor. Nie že by jej chýbal a nie že by čo len na chvíľu zapochybovala o svojom rozhodnutí zbaviť sa tehotenstva, to iba predstava všetkých mrzutostí s tým súvisiacich ju nenechali na pokoji. V osamelosti sa jej odhodlanie iba utvrdzovalo, ba kľáčiac pri záchodovej mise a s očami podliatymi krvou od vysilenia grcajúc žľč sa jej plod videl byť sebeckým parazitom. No a keď s ako tak utriedenými myšlienkami a, ako verila, s do detailov prepracovaným plánom na prežitie